

ETKİLİ ÖĞRENME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

ÖĞRENME NEDİR?

- Öğrenme, bilgiyi anlama, kaydetme, hatırlama ve kullanma sürecidir. Öğrenme sürecinde kişi aktiftir. Öğrenme kişinin yoğun bir çaba sonucunda ortaya çıkan bir süreçtir.

ÖĞRENME SÜRECİ

Öğrenmeye odaklanma:

- Bu tutuma sahip öğrencilerin belirgin özelliklerini şöyle sıralamak mümkün; başarılı olmama korkuları yoktur, motivasyonları yüksektir, kendilerine güvenleri tamdır, çalışma stratejileri kullanırlar, planlı çalışma konusunda özenlidirler.

○ Başarısızlıktan kaçınma:

Bu tutuma sahip öğrencilerin öne çıkan özelliklerini de şöyle sıralayabiliriz; Başarılı olamama korkusu hâkimdir, Motivasyonları azdır, başarısızlığı ya kendi yeteneksizliklerine ya da dersin zorluğuna bağlarlar, etkili ders çalışma teknikleri kullanmazlar, amacı öğrenmeden çok ders geçmektir, tekrar edilmeyen ezber sürecine girerler ancak kısa sürede unuturlar.

○ Başarısızlığı kabul etme:

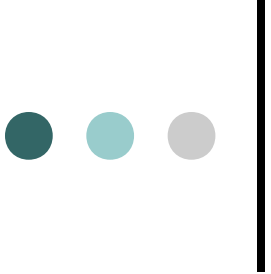
Üçüncü ve son öğrenme tutumunda olan öğrencilerin işi, diğerlerine nazaran daha zor gibi duruyor. Özellikleri şöyle; Başarısızlığı kaçınılmaz görürler, ders çalışma ya da motivasyon düzeyleri sıfıra yakındır, sürekli desteğe ihtiyaçları vardır, başarılı olmak için çaba göstermezler, ders dışı etkinliklere daha fazla zaman ayırırlar.

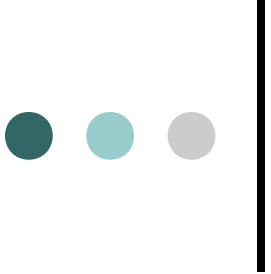

HAFIZA VE TEKRARLAMA

Hafızayı güçlendirmek için belli aralıklarla tekrar yapmak gereklidir. Öğrenilen bilgiler, aynı gün içinde tekrar edilmelidir.

Araştırmalara göre, tekrar edilmeyen bilginin çok önemli bir kısmı aynı gün içinde unutulmaktadır. Bilgiyi öğrendiğimiz andan sonraki ilk yirmi dört saat içinde tekrar etmek de hafızamızı güçlendirebilir.

-
- Bir hafta ya da bir ay sonra yapılacak küçük tekrarlar, bilginin kalıcı hafızaya aktarılmasına yardımcı olur. Öğrenme süreci, öğrenme tutumlarının kontrol altına alınmasıyla başarılı çalışır. Öğrenme tutumu, öğrencilerin kavrama durumlarını fazlasıyla etki altına almaktadır. Temel olarak üç çeşit öğrenme tutumundan söz edebiliriz.

-
- Bütün öğrenciler, bu öğrenme tutumlarından birisine dâhildir. Bir öğrencinin, bu üç gruptan birinden çıkması çalışmasına bağlı olarak değişmektedir. Öğrencinin çabasına bağlı olarak, gruplar arasında geçiş mümkün olmaktadır.

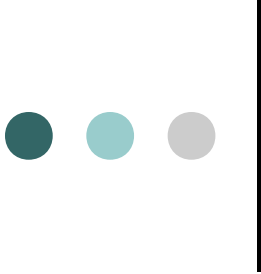

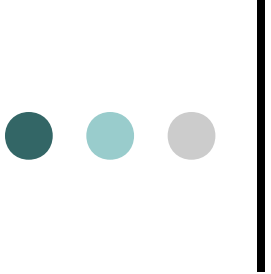

ÖĞRENMEYE KARŞI OLUMSUZ

TUTUMUN DEĞİŞMESİ

- Öncelikle motivasyonunuzu yükseltmeniz gerekir. Bunun için de en iyi kaynak kişinin kendisidir. Kendi kendinize çeşitli motivasyon kaynakları bulabilirsiniz. Her şeyden önce, öğrendiklerinizi sizin için anlamlı kılmaya çalışın.

-
- Okulda öğrenilen dersleri, anlamsız olarak gördüğünüz sürece, başarıya kapalı kalacaksınız demektir. Her türlü dersi çalışırken, gösterdiğiniz çabanın gelecekteki mutluluğunuzla yakından alakalı olduğunu iyi anlamaya çalışın.

-
- Ders çalışmayı başarılması gereken bir iş ya da çözülmesi gereken bir problem olarak görürseniz, ders çalışmak daha zevkli hale gelebilir. Öğrenmeye çalıştığınız metnin ihtiyacınız olduğunu düşünün.
  - Futbol gazetesi okurken neden sıkılmadığınız üzerine iyi düşünmeniz gerekir. Aynı şekilde sayfalarca yazı okuyorsunuz, yeni şeyler öğreniyorsunuz

- ● ● | ○ Bütün bunları isteyerek, üstelik sıkılmadan yapıyorsunuz. Ama başka bir metinde sıkılabiliyor, algınızı toplayamıyorsunuz. Kısaca söylemek gerekirse, motivasyonu artırmada en önemli etken ders çalışmaya yönelik düşüncelerinizi olumsuzdan olumluya yöneltmenizdir.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma Nedir?

Herhangi bir grubun, bir başkasının yönetimi altında, belli bir düzen içerisinde, hepsini ilgilendiren konular üzerinde ve belirli bir amaca dönük olarak karşılıklı görüşmeleridir.

Tartışmanın Soru Cevap Yönteminden Farkı

- Soru-cevap yönteminde öğretmen ile öğrenci arasında sınırlı konularda ve kısa süreli bir bilgi aktarımı olmaktadır.
- Tartışmada çok daha geniş katılımıla eşit düzeydeki kişilerin belli konuları geniş olarak konuşması söz konusudur.

Tartışma Yöntemi Ne Zaman Kullanılır?

Bu yöntem daha çok bir konunun kavranması aşamasında karşılıklı olarak görüşler ortaya konurken, bir problemin çözüm yollarını ararken ve değerlendirme çalışmaları yaparken kullanılır.

Tartışma Yönteminin Faydaları

- Öğrencilerin;
  - ilgileri artar.
  - anlayışlarını değerlendirme, eleştirci düşünme yetenekleri gelişir.
  - aktif öğrenmeyi gerçekleştirmesi sağlanır.
  - arkadaşlarıyla dersin konusu hakkında bilgi, fikir ve tutum alış-verişinde bulunmaları sağlanır.

Tartışma Yönteminin Faydaları

Sınıfta öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci etkileşimini sağlaması açısından oldukça etkili bir yöntemdir.

Grupla çalışma

- **Grup**, belli bir amaç için bir araya toplanmış kimselerdir.
- Grup çalışmasının esası her ferdin üzerine düşeni yapmasıdır.
- Grup çalışmaları küçük gruplarla yapılması durumunda daha etkilidir.

Grup Çalışmasının İlkeleri

- Grup çalışması yapılabilmesi için; grubu yapılandıracak ve onları harekete geçirecek lider şarttır.
- Grup tartışmasının verimliliği, çalışmaların öğretmen merkezli olmasına bağlı olmayacak, grup üyeleri arasında kurulan iletişimin yoğunluğu oranında artacaktır.

Grup Çalışmasının İlkeleri

- Eğitim öğretim kurumlarında grup liderliğinin grup üyeleri tarafından sıra ile yapılması yeğlenmelidir.
- Grup üyeleri hem güzel konuşma hem de iyi dinleme, dinlediğini anlayıp yorumlayabilme yeteneğine sahip olmalıdır.
- Grup tartışmasının esası, problemin çözüm yollarını araştırmak, problemle ilgili çeşitli görüşler ortaya koymak ve nihayetinde grup üyelerinin ortak düşüncelerini ifade etmektir.

Grup tartışmasının değerlendirirken;

- tartışmaya hakim olan (diğer öğrencilerden daha fazla konuşan) öğrenci olup-olmadığı,
- yetersiz durumların olup-olmadığı,
- bütün grup üyelerinin tartışmaya katılıp-katılmadığı,
- tartışmada yetersiz görülen yerler var ise bu yetersizliklerin sebeplerinin neler olduğu gibi sorulara cevap aranmalıdır.

Grupla tartışma yönteminin çeşitleri:

- Büyük grup tartışması
- Münazara
- Forum
- Panel
- Vızıltı grupları
- Altı düşünce şapkası
- Altı uygulama ayakkabısı
- Beyin fırtınası

Altı Düşünce Şapkası

Nedir?

Dersi ölü noktadan kurtarma, öğrencinin yaratıcılığını ve düşünce gücünü geliştirme amacıyla yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir.

Bu yöntemde öğrenciler bir problemi çözme konusundaki düşünce ve önerilerini “şapkaların rengi”ne göre şekillendirirler.

Altı düşünce şapkası yönteminde iki önemli husus vardır:

- **Birinci husus;** düşüncenin en büyük düşmanı karmaşıklıktır. Sade bir düşünce daha etkilidir.
- **İkinci önemli husus;** değişik düşünme biçimlerine istendiği anda geçiş yapılabilmesidir.

Bu Yöntemde Şapkaların Özellikleri

- **Beyaz şapka:** Beyaz renk objektifliği ve tarafsızlığı anlatır. Beyaz şapka objektif bilgiler ve sayılarla ilgilidir.
- **Kırmızı şapka:** Kırmızı öfke, tutku ve duyguyu çağrıştırır. Kırmızı şapka düşünceye duygusallık katar.
- **Siyah şapka:** Siyah renk karamsarlık ve olumsuzlukları çağrıştırır. Siyah şapka kötümserdir. Negatiflik taşır.

Bu Yöntemde Şapkaların Özellikleri

- **Sarı şapka:** Sarı renk güneşi çağırır. Aydınlıktır. Olumluluktur. Sarı şapka iyimserdir. Pozitiflik taşır.
- **Yeşil şapka:** Yeşil renk çimen, bitki ve bereketi akla getirir. Yeşil şapka yeni fikirler, yaratıcılık demektir.
- **Mavi şapka:** Mavi her şeyin üstündeki gökyüzünün rengidir. Mavi tarafsızlığı, sakinliği ve hakim olmayı akla getirir. Mavi şapka düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile ilgilidir.

Öğretmenlik mesleğini sırasıyla
sarı, beyaz, siyah ve kırmızı şapkayı
takarak ele alalım.

Elinde yalnızca kırmızı renkli giysi stokları kalan bir mağaza sahibine bu giysileri fiyat kırmadan ve hemen elden çıkarılabilmesi için yaratıcı fikir vermeniz gerekse ne renk bir şapka takarsınız?

Genetik çalışmalarla ilgili bir problem durumu seçelim.

Bu konuyu öğrencilerimizle nasıl işleyebiliriz?

Altı Uygulama Ayakkabısı

Grupla çalışma yöntemlerinden altı düşünce şapkası duygu, düşünce ve bilgilerin paylaşımında kullanılır. Uygulamaların paylaşımında ise kullanılan yöntem, altı uygulama ayakkabısıdır.

Bu Yöntemde Ayakkabıların Özellikleri

- **Lacivert resmi ayakkabı:** Rutin işler ve resmi prosedürler izlenir.
- **Gri spor ayakkabısı:** Delil toplanıp toplanan bilgi kullanılır.
- **Kahverengi yürüyüş ayakkabısı:** Uygulamada insiyatiflerden, esneklikten faydalanılarak sonuca ulaşılmaya çalışılır.
- **Turuncu lastik çizmeler:** Acil müdahale gerektirir ve güvenliğin sağlanması en önemli iştir.
- **Pembe ev terliği:** İnsanların duygu ve düşüncelerine karşı hassas olmayı gerektirir.
- **Mor binici çizmesi:** Uygulamada bir yetkinin sağladığı üstünlüğü kullanma ile ilgilidir.

Altı Uygulama Ayakkabısına Örnekler:

- Meyve sularının tek kişilik pipet yapışık paketlerde satılması hangi tür bir ayakkabı uygulamasıdır?
- Öğrencinize ne zaman bir arkadaşı ne zaman bir öğretmeni gibi davranmasını bilmezseniz ne tür bir çift ayakkabıya ihtiyacınız vardır?
- Öğrencilerinizin ödev yapmama nedenlerini öğrenme çabanızda ayağınıza ne giyersiniz, pembe ev terliğinizi mi, yoksa gri spor ayakkabılarınızı mı neden?
- Çalışan hanımlar ev hanımlarına göre daha fazla kahverengi yürüyüş ayakkabısı uygulaması yaparlar. Neden?

BEYİN FIRTINASI

Beyin Fırtınası

- Bir probleme çözüm getirmek ve çeşitli konularda fikir ve düşünce üretmek için kullanılan tekniktir.
- Önemli olan çok sayıda fikir ve düşünce üretmektir; fikrin niteliğinden çok niceliği önemlidir.
- Bireyleri heyecanlı bir ortama yönlendirerek yaratıcı ve orijinal görüşleri söyleme, problemi çözmeye yarayacak görüşleri belirlemeye yarar.

Beyin fırtınasının temel kuralları:

- ❑ Herkes aklına gelen her şeyi söyleyebilir, bütün fikirler kabul edilecek,
- ❑ Söylenenlerin hepsi tahtaya/kağıda yazılacak,
- ❑ Hiç bir fikir/öneri beyin fırtınası sırasında eleştirilmeyecek, tartışılmayacak,
- ❑ Beyin fırtınası belli bir tempo içinde yapılacak,
- ❑ Öneriler listesi bitirildikten sonra başa dönüp hepsi teker teker tartışılacak,
- ❑ Kısa bir özetle (bir-iki cümlelik) konu toparlanacak.

Beyin Fırtınası Oturumunda Karşılaşılabilecek Problemler

- Katılımcıların hata yapma korkusu
- Yönetici korkusu
- Bilgi yetersizliğinden dolayı beyin fırtınasına olan güvenin kaybedilmesi
- Verimsiz bir beyin fırtınası oturumu yapma riskinin her zaman var olması

İnsanların uzaya yolculukları iyi bir düşünce mi,
yoksa kötü bir düşünce midir? Neden?

Tartışma Yönteminin Faydaları

- Liderlik becerisini geliştirir.
- Grubun katkılarını özetlemeyi sağlar.
- Fikir birliğine ulaşmayı kolaylaştırır.
- Çelişkileri uzlaştırır.
- Yorumlama becerisini, geliştirir.
- Dinleyicilik özelliğini geliştirir.
- Bireysel öğrenme gücünü geliştirir.

Tartışma Yönteminin Faydaları

- Öğrencilerin eleştiri yapma ve eleştirileri hoşgörü ile karşılama becerilerini geliştirir.
- Analiz, sentez ve değerlendirme gücü kazandırır.
- Öğrencileri demokratik toplum tartışmalarına hazırlar.
- Karşısındakini doğru anlama ve duygu ve düşüncelerini doğru aktarma ile öğrencilerin dil becerileri gelişir.
- Tartışma ile öğrenciler hem bilgilerini hem de zekâ ve iletişim yeteneklerini ortaya koyma fırsatını bulmuş olurlar.

Tartışma Yönteminin Sınırlılıkları

- Zaman gerektirir.
- Konuşmaları konu üzerinde tutmak oldukça zordur. Kolayca amacından saptırabilir.
- İyi disipline dilmiş bir sınıf gerektirir. Konuşmalar ilerledikçe sınıfta sessizliği sağlamak çoğu kez zorlaşır.
- Bazı konuşmalar çok uzayabilir ve anlamsızlaşabilir.
- Grup liderliği oldukça zordur.

Tartışma Yönteminin Sınırlılıkları

- Bazı öğrenciler bu tür etkinliklere kesinlikle katılmak istemezler.
- Bazı öğrenciler kolaylıkla kendilerini kontrol edemez duruma gelebilirler. Bu yöntem örneğin kolayca sinirlenen öğrenciler için uygun bir yöntem değildir.
- Grup tartışmalarını sonuçlandırmak güç olabilir.
- Toplantı başkanlığı özel bir hazırlık ve titiz bir uygulama gerektirir.
- Çok kalabalık sınıflarda uygulanamaz.

Dikkate alınması gereken noktalar:

- Öğrencilerin oturma düzenine dikkat edilmelidir.
- Konu seçimine özen gösterilmelidir.
- Grup oluşturmaya özen gösterilmelidir.
- Gruptan istenen iş net olmalı, zaman sınırı verilmelidir.
- İyi bir hazırlık yapılması sağlanmalıdır.

Dikkate alınması gereken noktalar:

- Tartışmanın yönetimine özen gösterilmelidir.
- Katılımcılar aynı fikirde olmasalar da birbirlerini dinlemelidirler.
- Grup tartışması yalnızca bir ya da iki kişi tarafından yönlendirilmemelidir.
- Sorular tartışmanın yönetimine yardımcı olmalıdır.
- Herkes katılım için cesaretlendirilmelidir.
- Öğrenciler öğrendiklerini nasıl uygulayabileceklerini tartışmalıdır.

“Şayet eğitimin amacı sadece bir konuda veya alanda bilgi sahibi kılmaksa... takrir metodunu kullanmak tartışma metodunu kullanmaktan çok daha iyidir. Yok eğer, eğitimin amacı problem çözümlenecek nitelikte bazı yetenek ve hünelerinin geliştirilmesi ise, o takdirde en yetersiz sınıf tartışması bile bir çok takrirden daha üstündür.”

ÖRNEK OLAY İNCELENMESİ

-
- Gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu kavratmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır. Günlük hayatta karşılaşılmış olan bir problemin çözümü içinde kullanılır. Örnek olaylar genelde yazılıdır, görsel olan olaylara da yer verilebilir.

-
- Bu yöntemle öğrenciler , olayı öğrenir, verileri analiz eder ve sorunu değerlendirirler. Tartışarak olayın nedenlerine ilişkin ya da çözümüne ilişkin örnekler getirirler. Daha çok buluş yoluyla öğrenme yaklaşımında ve kavrama düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır

---

FAYDALARI

- **Öğrenci merkezli bir yöntemdir.**
- **Öğrenciler belli bir sorunla ilgilendiği için güdüleri genelde yüksektir.**

-
- Öğrenciler bildiklerini ya da kavradıklarını gerçek bir duruma uygulama şansına sahip olurlar.
  - Bir problemi çözmeyi, analiz edip sonuca ulaşmayı öğrenirler.

-
- **Eleştirel düşünme ve karar verme becerileri gelişir.**
  - **Örnek olay yöntemi izlendiğinde katılımcıların çevrelerinde süre gelen olaylara duyarlılığı gelişebilir.**
  - **Tüm öğrencilerin tartışmalara katılımı sağlanır.**
  - **Gruplarla da uygulanabileceği için birlikte çalışma imkanı sağlar.**

SINIRLILIKLARI

- **Uzun zaman alır.**
- **Öğretmenin önceden iyi hazırlanmış olması gerekir.**
- **Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.**

-
- **Öğretmenin grup liderliği yapamayacağı durumlarda olayın ayrıntısını bilen bir lidere ihtiyaç duyulur.**
  - **İncelenmesi düşünülen bir olaya, örnek olay yazmak bazen güç olabilir.**
  - **Tartışmaları yönetmede ve değerlendirmede sorunlarla karşılaşılabilir.**

SENARYO YAZIMI

- **Senaryonun Gerçeğe Uygunluğu**
- **Senaryonun Amacı**
- **Senaryonun Biçimi**

-
- **Senaryonun İçeriği**
  - **Senaryonun Biçemi**
  - **Öğrenci Düzeyine Uygunluk**

SENARYONUN GELİŞTİRİLMESİ

- **Planlama**
- **Yazma**
- **Uygulama**
- **Düzeltilme**

ÖRNEK OLAY TEKNİĞİYLE ELE ALINABİLECEK KONULAR

- İnsanların kötü alışkanlıklarıyla ilgili olarak değişik örnek olay sorunları oluşturulabilir.
- Trafik canavarı örnek olay etkinliğini için çok uygulanılabilir bir konudur.
- Görgü kurallarıyla ilgili iyi bir örnek çocuklara çok etkili mesajlar verebilir.
- Zenginlik-fakirlik sorunları

TAM ÖĞRENME MODELİ

Tam öğrenme modeli tüm öğrenciler okulda öğretilenleri öğrenebilir varsayımına dayanmaktadır. Tam öğrenme modelini ortaya koyan ünlü Amerikalı eğitici BLOOM, 'İşin başından beri olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ise dünyada herhangi belli bir kişinin öğrenebileceği her şeyi hemen hemen herkes öğrenebilir

Tam öğrenme modelinin ana değişkenleri

- Belli bir dersle ilgili olan duyuşsal özellikler
- Okula karşı tutum
- Kişinin kendi kendine tutumu olmak üzere üç boyutta toplanmaktadır.
- Tam öğrenme modelinin ana değişkenlerinden bir diğeri de 'öğretim hizmetinin niteliğidir. Öğretim hizmetinin niteliğini büyük ölçüde dört öge belirtmektedir;
- İpuçları, öğrenciye neyin öğrenileceğini açıklayan mesajların tümüdür.
- Pekiştirme, bir davranışı gösterme eğiliminin güçlendirilmesi sürecidir

-
- Katılım ise öğrencinin öğrenme süreci sırasında kendisine sunulan ipuçları ve yönergeler doğrultusunda bir şeyler yapmasıdır.
  - Dönüt ve Düzeltme, öğretim hizmetinin niteliğini sağlamayı güvence altına almak için kullanılır. Dönüt ile öğrencilere neyi öğrenip neyi öğrenmedikleri bildirilir, düzeltme ise yanlışların düzeltilmesi ve eksiklerin giderilmesi biçiminde kullanılır.

PEKİŐTİREÇ

- Pekiőtireç, bir davranışın olma sıklığını arttıran uyarıcılardır. Sınıf içinde pekiştireçlerin kullanımı düzeylere göre farklılık göstermelidir. Mesela ilkokulda ‘çikolata’ iyi bir pekiőtireç olurken, üniversitede aynı şekilde başarılı olmayabilir. Bunun yerine, ‘çok iyi’, ‘kutlarım’ gibi ifadeler tercih edilebilir.

-
- Öğrenme kuramlarının çoğu öğrenmenin pekiştirme ile birlikte olması halinde etkili olduğu görüşünde birleşmektedir. Pekiştireçlerin sıklığı ve kullanılma yerinin her öğrencinin ihtiyacına göre belirlenmesinde ve belirlenmesinde ve bireysel farklılıklar dikkate alınarak verilmesinde yarar görülmektedir.

İPUCU

- Öğrencilerin harekete geçirilmesine ve istenilen davranışın yapılmasına yardımcı olan davranışlardır. Sorulan soruya tam yanıt veremeyen öğrenciye, bir sözcüğün bir sesin ve ya bir hareketin hatırlatılması bir ipucu olabilir. İpuçları sözlü ya da yazılı olabilir, bireysel farklılıklar dikkate alınarak verilmelidir

DÖNÜT

- Dönüt öğrenciye eğitimin amaçlarına uygun davranımda bulunup bulunmadığının bildirilmesi ya da hedef-davranışın kazanılıp kazanılmadığının bildirilmesidir. Bu bildirim sonucuna bakılarak öğrencinin eksik ve yanlışları belirlenir; bu eksikleri tamamlama ve yanlışları doğrulama işlemi de düzeltme olarak adlandırılır. Eğitim sürecinde dönüt /düzeltme birlikte kullanılır

-
- Sorular soruya verilen cevap dönüttür. Yanlış cevap verilmişse bunun doğru bir şekilde ifade edilmesi işlemi düzeltmedir.

-
- Genelde dönüt işlemleri öğrenme ünitelerinin sonunda uygulanmakta ve öğrencilerin neler öğrendiklerini ve neleri öğrenmeleri gerektiğini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır

-
- Düzeltmeler de, her öğrenciye kendi öğrenme eksiklerini tamamlaması için hangi ders kitabı, öğretim materyali ve kaynaktan yararlanacağı konusunda yardım yapılması sürecini içerir.

KATILIM

- Öğrenci katılımı, öğretim hizmetinin niteliğini arttırmada önemli değişkenlerden biridir. Öğrenciler öğrenme sürecine katıldıkları süre içinde daha kalıcı izli öğrenme yaşantılarına sahip olmaktadır.

-
- Öğrenci katılımını sağlamak için grup çalışması, drama, benzetim gibi teknikleri kullanmaya yer verilmelidir. Öğretmenler, öğrencilerin öğretme sürecine etkin olarak katılmalarını sağlamak için farklı öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri kullanmalıdır. Bunun için de eğitimcilerin zengin bir yöntem bilgisine sahip olması gerekli görülmektedir

- SORUN ÇÖZME
BECERİSİ

TEMEL KAVRAMLAR

□ 1.MANTIKLILIK

TEMEL KAVRAMLAR

□ 2.MUHAKEME VE DUYGU

Düşünce ve duygu birbiriyle yakından ilişkilidir.Çoğu zaman düşünce duyguya veya duygu düşünceye eşlik eder hatta birbirlerinin nedeni-sonucu olurlar. İnsanlar kendilerine ilişkin söylem veya muhakemelerde bulunurlar.Kişinin kendine söyledikleri veya kendiyle ilişkili düşünceleri içselleşir ve söylemler duyguya dönüşür

Örneğin bir öğrenci “ben öğretmenimi sevmiyorum” diyor ise bu düşüncesi bir müddet sonra öğretmenine karşı nefrete dönüşebilir.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 3.UYGUN VE UYGUNSUZ DUYGULAR

İnsanın duyguları doğal olarak insanı koruma temeline dayalı olarak ortaya çıkıyor ise normaldir.Korumaktan ziyade yıkıcı olarak ortaya çıkıyor ise anormaldir.Normal duygulara akılcı ve makul inançlar eşlikeder.

Örneğin çocuğun yabancı bir ortamda korkması, ihtiyatlı olması normaldir.Ama 4 yıldır birlikte okuduğu arkadaşlarının önüne çıkmaktan korkması normal değildir.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 4.BİYOLOJİK EĞİLİM

İnsan doğuştan mantıksızlık eğilimiyle dünyaya gelir.Öyleyse mantıksızlık temelde insan doğasıyla ilgilidir.Kişi doğuştan gelen mantıksızlık eğilimini kontrol edemez ise gerçeği kabul etmede başarısız olur ve duygusal rahatsızlıklar ortaya çıkar.

Örneğin kötümserlik eğilimimizi kontrol edemez isek olayları objektif algılayamayız. Olaylara her zaman bizi üzecek tarafından bakarız.

□ 5.MANTIKSIZLIĞIN GELİŞİMİ

Özellikle çocukluk döneminde şu dört etkiden dolayı mantıksızlık gelişmektedir.

1.Çocuğun, zihinsel yetersizliğin etkisiyle gerçek korkularla fantezileri ayırt etmeden öğrenmesi.

2.Çocuğun aile ve çevrenin düşüncelerine açık olması.
(propagandaya açıklık)

3.Çocuğun aile üyelerinin mantıksız,batıl inanç ve eğilimlerini izlemesi

4.Mantıksız düşünce ve inançları yazılı ve görsel medyanın körüklemesi.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 6.MANTIKSIZLIĞIN ORTAYA ÇIKMASI

İnsan davranışları ABC çerçevesi içinde gerçekleşir.

A: Davranışı harekete geçiren bir olay

B: Kişinin karşılaştığı A hakkındaki inançları ve sözel ifadelerinden oluşan bakış açısidir. Yani kişinin harekete geçiren olayı nasıl algıladığı ile ilgilidir.

C: Bireyin A'ya karşı verdiği duygu düşünce ve davranış tepkileridir.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 6.MANTIKSIZLIĞIN ORTAYA ÇIKMASI

Çoğu insan davranışların uyarıcı(A)-tepki(C) bağlamında gerçekleştiğini düşünür.Yani davranışın A nedeni C sonucu sanılır.Oysa bir uyarıcıya tepki verilmeden uyarıcıyla ilgili duygu,düşünce ve inançlar değerlendirilir.Yani B'de uyarıcı değerlendirilerek tepki(C) verilir.

Eğer uyarıcıları değerlendiren B'de mantıksız inançlar var ise kişi problemini çözemez ve duygusal rahatsızlıklar yaşar.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 7.MANTIKSIZ İNANÇLAR

- ❖ A)Talepkarlık: Kişi arzu ve tercihlerini emrivaki ile zorla ister bir süre sonra rahatsızlanabilir. Talepkarlığın göstergesi “-meli” , “-malı” eklenmiş ifadelerdir.

Örneğin

İyi not almalıyım

Beni herkes sevmeli

İşim kusursuz olmalı

Bana kimse karışamaz(karışmamalı)

Sorunu halletmeliyim

Emeklerimin karşılığı bu olmamalı

TEMEL KAVRAMLAR

□ 7.MANTIKSIZ İNANÇLAR

- ❖ **B)Aşırı Genelleştirme:** Kişi tek bir gözlemden yola çıkarak kendisiyle ilgili yargılarda genellemelerde bulunuyorsa duygusal rahatsızlıklar ortaya çıkabilir.

Örneğin zayıf almış bir öğrenci “bu dersten hayatta çakmam,ben başarısız biriyi,tembellim,bu başarısızlığı hak ediyorum kabiliyetsizin tekiyim” değerlendirmeleri yapması.

Örneğin kocası tarafından tuzlu yaptığı yemeği beğenilmeyen kadının “yaptığım hiçbir şeyi beğenmez, zaten beni sevmiyor,ben iyi bir eş değilim” değerlendirmeleri yapması.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 7.MANTIKSIZ İNANÇLAR

- ❖ C)Durumu Kötüleştirme: Kişi karşılaştığı olumsuz durumu gereğinden fazla kötüleştiriyor, dramatikleştiriyor veya abartıyorsa duygusal rahatsızlık yaşar.

Örneğin amirinden eleştiri alan memurun “yer yarılrsa içine girerdim,o an bittiğim andı,artık adamlarla kanlı bıçaklıyım” değerlendirmelerini yapması.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 7.MANTIKSIZ İNANÇLAR

- ❖ **D)Yükleme Hataları:** Kişi kendine veya başkalarına ait davranışları saptırarak başka durumlara yüklüyor, yani kendini veya başkalarını suçluyor ise duygusal olarak rahatsızlanır.

Örneğin zayıf not için öğretmeni suçlama,ilişkiyi yürütemeyen kişilerin bir birini geçimsizlikle suçlaması,hatası için uyarılan işçinin şefi adam kayırmakla suçlaması vb.

TEMEL KAVRAMLAR

□ 7.MANTIKSIZ İNANÇLAR

- ❖ E)Verilere Karşı Olma: Kişi elde ettiği bilgiyi mantık süzgecinden geçirmeden doğru kabul eder ise duygusal olarak rahatsızlanır.

Örneğin arkadaşından çok geveze olduğu eleştirisini alan kişinin kendini sevmediği düşüncesiyle arkadaşıyla arkadaşlığını bitirmesi.

SORUN ÇÖZME BECERİSİ

Sorun çözüme becerisi, kişinin olayları objektif ve mantıklı değerlendirmesine bağlıdır. Sorun çözüme becerisine sahip kişilerde bulunan özellikler şunlardır;

- 1. Gerçekçi Algı: Mantık dışı talepkarlık genelleme, durumu kötüleştirme, yükleme hataları ve verilere karşı olma inançlarına dikkat eden kişi olayları gerçekçi algılar.

Örneğin zayıf not alan öğrencinin “üzüldüm ama telefi edebilirim” demesi.

SORUN ÇÖZME BECERİSİ

- 2.Mantıklı Düşünme Ve Davranma:Kişinin kendini yenilgiye uğratan düşünceler yerine olumsuz duyguları azaltan yaşamak ve mutlu olmak eksenli düşünmesi ve davranmasıdır.

Örneğin annesini kaybeden birisinin “ölüm kaçınılmaz bir son, yapılabilecek bir şey yok.Annem yaşasaydı benim sağlıklı olmam için elinden geleni yapardı.Gidişine üzülmemi kendimi harap etmemi istemezdi” demesi.

SORUN ÇÖZME BECERİSİ

- 3.Kişisel Sorumluluk:İyi veya kötü alınan kararlar ve yapılan davranışların sonuçlarına katlanma sorumluluğunu taşıyabilmek gerekir.

Örneğin anne 3 yaşındaki çocuğa vazoyu kırdığı için verdiği ceza karşısında ağlamasına dayanıp ilkeli davranmalıdır.

SORUN ÇÖZME BECERİSİ

- 4.Kendine Saygı:Kişinin kendine saygısı egoistlik değildir.Kendini olduğu gibi kabul etme ve herşeyiyle kendinden memnun olma anlamındadır.

Örneğin bir bayanın fazla kilolarından dolayı hayata küsmemesi.

Örneğin kısa boylu birinin boy kompleksi yaşamaması.

SORUNA MÜDAHALE ETME

- ✓ 1.Olayı bütün yönleriyle gerçekçi algılayın.
- ✓ 2.Problemin kaynağı olarak gördüğünüz mantıksız inancı bulun.
- ✓ 3.Bulduğunuz mantıksız inanç size aitse kendinize başkasına aitse ona gösterin.
- ✓ 4.Mantıksız inanca müdahale edin ve mantıklıya ters çevirin.

SORUNA MÜDAHALE ETME

Örneğin komşumuzun köpeği bahçede saatlerdir havlıyor. Uyuyamıyorsunuz ve hem köpeği hem de komşunuzu öldürmek istiyorsunuz.

A: Köpeğin sizi rahatsız etmesi.

B: Uyumalısınız çünkü yarın işe gideceksiniz.

C: Köpeği ve komşunuzu öldürmek isteyecek kadar kızgınsınız.

SORUNA MÜDAHALE ETME

Soruna müdahale etme becerisi olan bir kişi şu özellikleri sergiler;

1.Gerçekçi Algı: “Sizi gerçekten rahatsız eden bir durum var.”

2.Mantıklı Düşünme Ve Davranma: “Kendinizi çok kötü hissediyorsunuz ama bu sorunu çözebilirsiniz.”

3.Kişisel Sorumluluk: “bu konuyu komşunuzla tartışma kapasitenizin olduğuna inanıyorsunuz.”

4.Kendine Saygı: “Kendinizi ve yaşamınızı seviyorsunuz.Köpeği ve sahibini öldürmenin kendinize vereceği zararı görebiliyorsunuz.”

SORUNA MÜDAHALE ETME

Şimdi yapmanız gereken tek şey olaya müdahale etmek.Yani B'ye müdahale edip sizi altüst eden mantıksız inancın yerine mantıklısını koymak.

Verilen örnekteki kişi talepkar.Yarın işe gideceğini ve mutlaka uyuması gerektiğini düşünüyor(-malı). Bu zorunluluk onda öfke ve nefret duyguları ortaya çıkarıyor.

Müdahale yaparken talepkarlık yerine “acaba bu köpek neden havlıyor?” sorusunu koymak gerekir.

SORUNA MÜDAHALE ETME

Sonuç;

-Bir hırsıza havlıyor olabilir.

-Komşuma bir şey olmuş olabilir.

-Köpeğin bir rahatsızlığı olabilir. Zavallı çok acı çekiyor olmalı.

-Köpeğin bir ihtiyacı olmasa bu kadar havlamazdı.

O zaman davranış şöyle şekillenir;

A:Köpeğin sesi rahatsız edici.

B:Komşumun veya köpeğinin bir sorunu var

C:Onunla konuşma veya ona telefon ederek durumu sorma.

SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRENME

TEKİN ŞENTÜRKER

-
- Sorgulama yönteminin yaklaşım esası, öğrencilere bilim insanlarının bilimsel araştırmalarda kullandıkları teknikleri kullanarak fiziksel dünyayla uğraşırken karşılaştıkları durumlarla baş etmeyi öğretmektir.

-
- Sorgulamaya dayalı öğrenme yönteminde öğretmen durumları dizayn eder.
  - Böylece öğrencilere araştırmacı bilim insanlarının sorular sormak, problemleri tanımak, araştırma yöntemlerine başvurmak, tutarlı tahmin ve tanımları sağlamak ve fiziksel dünyada paylaşılmış deneyimler ile bağdaşabilir açıklamalar yapmada kullandıkları prosedürleri kullanmayı öğretir.

-
- Sorgulama, keşfetme, bulma ile karıştırılmamalıdır.
  - Keşfetme, buluş -sorgulamada bulunması gerekmeyen- dünyadaki gerçekçi mantığa uygun yöntemi varsayar.
  - Sorgulamanın eğilimi ise bilimsel eğitimde yapısalcılığı ima etmektedir

-
- Sorgulama yöntemi gözlem, sınıflama, sıralama, ölçme, uzay zaman ilişkisini kullanma, yorumlama, işlevsel tanımlama, sinama durumları oluşturma, deneme ve iletişim kurma gibi birçok yapının bir arada kullanılmasını sağlamaktadır.
  - Düşünme bu yöntemde bireyin öğrenmesi gereken en önemli aşamadır

-
- Bu yöntem öğrencilerin, gözlenen bir olgu, olay veya durumu, geçmişte edinmiş oldukları bilgi ve becerileri kullanarak, uygulayarak açıklamalarını veya çözümlmelerini sağlamaya çalışmaktadır.
  - Açık uçlu deneylerle laboratuvar tekniğinin bir başka şeklidir.

-
- Laboratuvar tekniğinde deneyi öğrenci yapmakta sonucu kendisi işleyip yorumlamaktadır.
  - Sorgulama yönteminde ise bir deney, öğrenci veya öğrenci grupları tarafından öğretmen tarafından verilen ya da varolan problemlere göre dizayn edilip gösteri deneyi şeklinde sınıfta herkesin görebileceği şekilde yapılır veya aynı deney hareketli bir filmde sınıfa gösterilir.

-
- Sonrasında deneyde ne olduğu niçin olduğu ve birbirlerini nasıl etkilediği öğretmen tarafından öğrencilere sorulur.
  - Deneyin amaçladığı sonucun öğrenciler tarafından bulunmasına çalışılır.
  - Bu arada öğrenciler istenilirse deneyi tekrarlayabilir ya da deneylerini destekleyecek yeni deneyler dizayn edebilirler.

-
- Yöntem uygulanırken hitap edilen öğrenci grubu soyut işlemler evresine geçmiş iseler deneyin her zaman öğrencinin gözü önünde yapılması şart değildir.
  - Deneyin özetinin ve deney sonunda elde edilen verilerin öğrencilere verilmesi de yeterli olabilir.
  - Maksat, öğrencilerin deneyin ilgili olduğu konuyla ilişkili olarak önceden kazanmış oldukları psikomotor ve duyuşsal davranışları yeni bir duruma uygulayarak bir sonuca varmalarını sağlamaktır.

-
- Bu yöntem, konuların gerçeğe dayalı bilgilerini öğrencilere hazır vermektten çok her konuyu bir problem haline getirip öğrencilere bu problemleri yetenekleri dahilinde geliştirdikleri deneyler sayesinde öğrenmelerini sağlar.

FAYDALARI

- Sorgulamaya dayalı öğrenme yöntemi,
  - Öğrencilerin bilimsel bilgi edinme işlemine sınıfça veya bireysel olarak katılmalarını sağlar.
  - Sunulan deneyler veya problemler ile ilgili veriler üzerinde çalışarak sonuçlar elde etmeyi öğrenmelerine yardım eder.
  - Tümdengelim yöntemi ile bilimsel bilgi elde etmeyi, yaparak öğrenmelerine yardım eder.
  - Fen bilimlerine ve bilimsel yöntemlere karşı olumlu tutumlar geliştirmelerine yardım eder.

SORGULAMA

- Sorgulamayı sadece sorular sorma süreci gibi algılamamak gerekir.
- Sorgulama sürecinde öğrenen, öğreten, ortam ve içerik arasında üst düzeyde bir etkileşim oluşması beklenmektedir.
- Gerek sorulması gereken sorular gerekse onlara verilecek yanıtlar özellikle araştırma, inceleme, keşfetme gibi değişik süreçlerin bir arada kullanılmasını gerektirir.

BASAMAKLARI

- Birinci basamak, öğretmenin konu ile ilgili sahip olunması gereken amaçları belirlemesidir.
- Bu amaçlar iki üst düzey yapıdan oluşur.
  - Ayrıntılı kuralları öğrenciye öğretmek,
  - Ayrıntılı kurallardan yola çıkarak yan amaçlar üretmek.
- Buradaki temel beklenti içeriğin nasıl öğrenilmesi gerektiği konusunda öğrenciye yardım etmektir.

-
- İkinci basamak, sorgulama yönteminin bileşenlerinin belirlenmesidir.
  - Bu yöntemde öğrencilerin problem çözmeye dayalı inceleme ve araştırmalar yapmaları hedeflenmektedir. Özellikle mesleğe yeni başlamış öğretmenler için büyük yararlar sağladığı kabul edilen bu yöntemde öncelikle işlenmekte olan konu dikkatlice analiz edilmelidir. Bu aşamada öğretmen hem problem çözme becerisini hem de içeriği birlikte öğrenmeyi ön plana almalıdır.

-
- Üçüncü basamak ise diyalog kontrol yapılarıdır. Buradaki temel hedef ise içeriğin kontrol altında tutulması, yanlışlar konusunda düzeltici, doğrular konusunda ise güdüleyici geri bildirim verilmesidir.

-
- Sorgulama yönteminin uygulaması sırasında işlenen konu ile ilgili artan soruları araştırmak amacı ile planlanmış yapının üzerinde durulmalıdır. Yöntemin uygulaması sırasında sorgulama sorularının ve sorunlarının fen bilgisi aktiviteleri sırasında arttığı görülecektir.

-
- Ayrıca yöntemin bir diğer özelliği de serbestlik ilkesidir. Öğrenciler bilgiye ulaşmak için yaptıkları sorgulama çalışmalarını sırasında serbest bırakılmalıdırlar. Sosyal becerilerini kullanmalarına izin verecek çalışma ortamları oluşturulmalıdır. Ürettikleri ürünler ya da bilgilerin aynılığı ya da farklılığı tartışılıp gözlenerek ortak çıkarımlar yapmaları sağlanmalıdır.

-
- Anlama konseptini meydana getirmek için eldeki aktivitelerden elde edilen bilgilerin çerçevesinde veriler bir merkezde toplanmalıdır. Bu bilgilerden öğrencilerin genellemeler yapması sağlanmalıdır. Ayrıca yapılan bu genellemelerden yeni bilimsel bilgilere ulaşılması sağlanmalıdır.

ÖRNEK

- Öğrencilere bir gün içerisinde çevresinde gördükler varlıkları listelemeleri istenir.
- Bu varlıkları benzerliklerine göre gruplandırmaları istenir.
- Cansızlar grubu çıkartılır.
- Kalan canlılar benzer özelliklerine göre tekrar gruplandırılır.

-
- Öğrencilere “*Neden bazı canlıların bir gruba bazılarını diğer gruplara koydukları*” sorulur.
  - Sınıf tartışması sonucunda oluşturulan gruplar tahtaya yazılır.
  - Öğrencilerin oluşturdukları gruplara genel bir isim vermeleri istenir.
  - Öğrencilerin yanlış gruplara dahil ettikleri canlılar belirlenerek nedenleri sorgulattılır ve doğru gruba dahil edilir.
-

-
- Öğrencilerin bu çalışmalar sonucunda belirledikleri canlı gruplarının isimleri verilir ve eksik kalan bilgiler tamamlanır.
  - Burada bilgiye ulaşmada öğrencilere sunulan resim, film, slayt, deney vb. örneklerin sınıfta veya grup içerisinde tartışma yolu ile sorgulanması esastır.

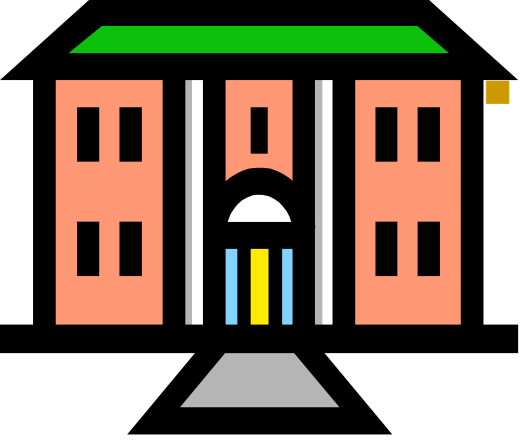
PROBLEME DAYALI ÖĞRENME

Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

- Probleme dayalı öğrenme (PDÖ) ilk kez 1968 yılında McMaster Üniversitesi'nde tıp fakültesi programlarında uygulanmaya başlamıştır.
- Probleme dayalı öğrenme tıp eğitiminde anlatıma dayalı programlardan gerçek yaşam problemlerine dayalı geçiş yaparak tıp eğitiminin niteliğini artırmak amacıyla geliştirilmiştir.

Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

- Probleme dayalı öğrenme, tıp eğitiminin yanı sıra, ekonomi, hukuk ve psikoloji gibi mesleki eğitim alanlarında bilgisayar mühendislik, sosyal bilimler gibi pek çok alanda dünya çapında uygulanmaktadır.
- Ayrıca, ilköğretim ve orta öğretim kurumları da probleme dayalı öğrenmeyi kendi programlarına uyarlamaktadır.

Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

- Türkiye'deki eğitim araştırmaları incelendiğinde Probleme Dayalı Öğrenme Stratejisi'nin Dokuz Eylül Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesini Tıp Fakültelerinin çalışmalarını ile sınırlı olduğu görölmektedir.

Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

- Probleme dayalı öğrenme, karmaşık ve gerçek hayat problemlerinin araştırılması ve çözümü etrafında organize edilmiş ve bireylerin hem zihin hem de beceri yönünden aktif katılımlarını gerektiren, tecrübeye dayanan öğrenmeyi temsil eder.

Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

- PDÖ, öğrenme ve öğretme sürecinde yeni bir paradigmayı temsil eder. PDÖ, öğrencileri karmaşık bir durum veya olay ile karşı karşıya bırakır ve onlara, söz konusu olaya “**sahiplenme**” veya olaydan “**sorumlu olma**” rolünü yükler.

-
- Öğrenciler gerçek problemi tanımlarlar ve araştırma yoluyla geçerli bir çözüme varmada her ne gerekli ise öğrenirler.
  - Öğretmenler, gerçek hayattan problemler seçerek, rol oynayarak, öğrencilere çeşitli sorular yönelterek ve öğrencileri kendileri ile mücadele etmeye yönlendirerek, onlara “**bilişsel rehberlik**” ederler.

PDÖ'nün Kuramsal Temelleri

- Bu açıdan bakıldığında, probleme dayalı öğrenme sürecinde öğrenciler düşünenlerdir, bilenlerdir ve aktif olarak katılındır.
- Probleme dayalı öğrenme, eğitim ortamında, öğrencileri düşünmeye, bilmeye ve yapmaya sevk eden bir öğretim stratejisidir.

PDÖ'nün Kuramsal Temelleri

- Probleme dayalı öğrenme, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının en önemli uygulamalarından birisini temsil eder. Çünkü, öğrenme etkinliklerinin planlanması, öğrencilerin belli bir problem durumuna aktif katılımını gerektirir. Böylelikle aktif öğrenme modellerinin en önemlilerinden birisidir.

P D Ö' nün Kuramsal Temelleri

- Öğrenciler en iyi yaparak ve yaşayarak öğrenirler. Dolayısıyla öğrenciler düşünmeli ve düşündüklerini uygulamaya koymalıdır.
- Eğer öğrenciler aldıkları bilgilerle düşünmeyi öğrenmezlerse, gerçek anlamda o bilgiye sahip değildirler.
- Öğrencilerin düşünebilmeleri için de, onların konuları yüzeysel olarak değil, daha derin düzeylerde anlamalarına ve kavramalarına ihtiyaç vardır.

NEDEN PDÖ?

- Yapılandırmacılığın en önemli özelliği öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmasına, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir. Yapılandırmacı öğretim stratejisi zihinsel yapılandırmanın sonucu olan biliş temelli bir öğrenme yaklaşımıdır.

NEDEN PDÖ?

- Esas olarak yapılandırmacı düşünce, bilgi aktarımından daha çok öğrencilerin kendi bilgilerini oluşturması üzerine odaklanmaktadır. Bu kapsamda yapılandırmacı eğitim, tamamıyla öğrencilerin, deneyimleriyle bağlantılıdır. Öğrenciler sınıfa kendi deneyimleriyle gelir ve onları derste kullanarak yeni bilgiler öğrenir.

NEDEN PDÖ?

- Yapılandırmacı teori, dışarıda bir yerde öğrenenden bağımsız bir bilgi olmadığını, sadece öğrenirken kendi kendimize yapılandığımız bilginin var olduğunu savunur. Öğrenen, öğrenmeye zihinsel ve fiziksel olarak etkin katılır. Birey kendi bulduğu yanıtlar, sonuçlar ve kavramlar arasındaki ilişkiyi keşfederek bunlara ilişkin yorum yaptığında öğrenme anlamlı olur. Derinlemesine gerçekleşen öğrenme daha kalıcıdır.

-
- Yapılandırmacı stratejide öğrenme, öğrencinin etkin rol aldığı bir süreçtir. Gerçek bilgi, bireyin yaşantısından bağımsız olarak gerçekleşemez. Bilgi, yaşamdaki olaylar ve onlar arasındaki ilişkilerden oluşmaktadır.

NEDEN PDÖ?

- Yapılandırmacı stratejide öğrenme, öğrencinin etkin rol aldığı bir süreçtir. Gerçek bilgi, bireyin yaşantısından bağımsız olarak gerçekleşemez. Bilgi, yaşamdaki olaylar ve onlar arasındaki ilişkilerden oluşmaktadır.

NEDEN PDÖ?

- Eğitimde önemli olan bilgiden çok onu elde etme yoludur; çünkü yöntem bilgiye göre daha yavaş değişebilir. Kişiyeye bilgi aktarılacağına, bilgiyi elde etme yolu ve yöntemlerini öğreneceği zengin ortamlar sağlanmalıdır; çünkü kişi yaşamda sürekli problemlerle karşılaşacak ve onları çözmeye çalışacaktır. Yani yaşantı geçirecektir.

NEDEN PDÖ?

- Kişi, bu yaşantılardan geçerli ve güvenilir olanları elinde tutacak, benzer problemlerin çözümünde yeniden kullanacaktır. Bu geçerli yaşantılar, kuramlar, yöntemler, şemalar olarak adlandırılabilir. Geçerli kuramlar, şemalar, yaşantılar genel ve esnek olabilirler. Diğer şemalar, kuramlar ve yaşantılarla birleşip bütünleşebilir; fakat onların kullanımında eninde sonunda problem çıkar ve denge bozulur.

NEDEN PDÖ?

- Kişi tekrar yeni yaşantılar geçirir ve geçerli yeni şemalar, kuramlar oluşturmaya başlar. Bu süreç sürekli devam eder. Dengenin bozulduğu ortamlarda bireyler şöyle davranabilirler.
  1. Yapılandırmayı benimseyen kişi, bilgi, beceri, yaşantılarındaki eksik ve yanlışları belirleyip, eksikleri ve yanlışları giderip soruna yeniden bakar ve bu işi, sorunu çözene dek sürdürür.
  2. Yapılandırmayı benimsemeyenler ise, ya otoriteye başvurur, doğru yanıtı bekler, onun dediklerini yapar; ya da çaresizliğe düşer, hiçbir iş yapmaz.

NEDEN PDÖ?

- İşte geleneksel yöntem denilen davranışçı kuramların ardından gelen ve bir öğretme değil öğrenme ve bilgi kuramı olan yapılandırmacılığın sınıf uygulamalarına taşınabilmesini sağlayacak yöntemlerden bir tanesi de “Probleme Dayalı Öğrenme” dir.

PDÖ'nün Uygulanması

- Probleme dayalı öğrenme, 6-8 öğrenciden oluşan gruplar ile bir eğitim yönlendiricisi tarafından uygulanmaktadır. PDÖ, öğrencilerin önceki bilgilerini kullanması ve gereksinim duydukları öğrenme konularının belirlenmesi, bu konuların öğrenilmesi ve tartışılması temeline dayanan bir eğitim yöntemidir.

PDÖ'nün Uygulanması

- PDÖ oturumlarında, eğitim tümüyle öğrenci merkezlidir ve eğitim yönlendiricisi kolaylaştırıcı roledir. PDÖ; orta, küçük ve büyük gruplar olmak üzere birçok biçimde uygulanabilir. Bu durum çalışmanın yapılacağı alana göre değişiklik göstermektedir.

PDÖ'nün Uygulanması

- P D Ö' de öğrenciler, bir yönlendirici öğretmen yardımı ile basit bir konu veya senaryoyu problem şeklinde kullanarak gruplar halinde çalışırlar.
- Var olan bilgilerini ve senaryoyla ilgili anladıklarını paylaşırlar, neleri öğrenmeye ihtiyaç duydukları ve bunu nasıl yapacakları konusunda anlaşarak, tartışmalar için tekrar toplanarak, çalışmalarını değerlendirerek ve sonraki adımlara karar vererek çalışırlar.
- Bir senaryo, birkaç hafta ve 4-6 kez toplanma şeklinde devam eder.

P D Ö' nün Uygulanması

- Bu toplantılarda problem çözüme görevleri, dersin çok farklı bölümlerinde yapılabilir: Bunlar; yeni bir fikri öğretmek, bir fikri anlamayı geliştirmek veya yeni bir çözümde fikri uygulamak olabilir. Problemleri çözmek ve araştırmak, bir kaç hafta olabileceği gibi birkaç dakika da sürebilir. Bazı problemler yeni bir kavram olarak ortaya atılabilir ve bir ders saatinden daha az zaman alır.

PDÖ'nün Uygulanması

- Bu tür çalışmalar yapan öğrenciler, problem çözme görevi için tahminlerinin sebeplerini bilmeli, fikirlerini savunmalı ve diğer öğrencilerin fikirlerini göz önüne almalı ve dinlemelidir. Bu sınıflarda uygun çözümü bulmak için ortam, düşüncelerini açıklayabilecekleri güvenlikte olmalıdır.

PDÖ'nün Uygulanması

- Öğretmenler, öğrencilerin düşüncelerini, tahminlerini açıklayacaklarında, karşı fikirlerini sunma, alay etme veya utanma gibi durumlar için bir takım kurallar koymalı ve onları cesaretlendirmelidir. Öğrenciler diğer öğrencilerin tahminlerini yorumlarken saygılı bir dil kullanmalıdır.

P D Ö' nün Uygulanması

- Bu çalışmalarla öğrenciler, konu hakkındaki mümkün olan yanlış kavramları ortaya çıkarma veya problem çözümünü engelleyen hataları ve örnek olmayan durumların değerini öğrenmelidir. Hatalar konunun içeriğini anlamada, öğrencilere yardımcı olacak doğru çözüm stratejilerine götürür.

P D Ö' nün Uygulanması

- Öğrenciler düşüncelerini açıklamalı, sorumluluk almalıdır. Bunlara ek olarak öğretmenler, öğrencilerden beklenen çalışmaları belirterek bunları uygulamalarını sağlamalıdır. Bu bilgileri kullanarak yapılan çalışmalarda, elde edilen becerilerin kalıcılığı üst düzeyde olacak ve öğrenme, öğrenciler için zevkli hale gelecektir.

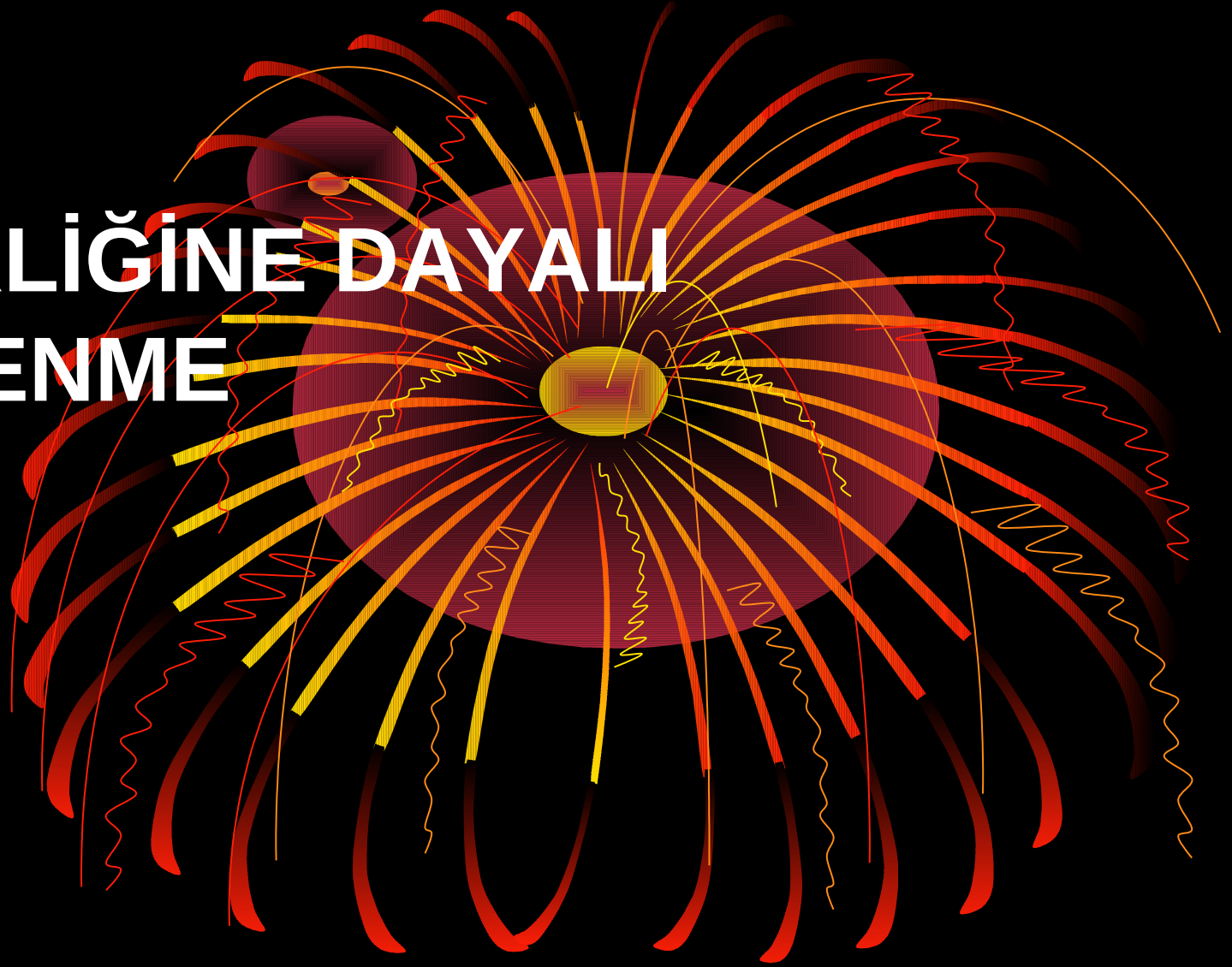
BASAMAKLARI

- Öğrencilere bir problem senaryosu sunulur.
- Öğrenciler problemleri belirler.
- Probleme uygun olarak bir hipotez belirlerler.
- Grup tartışması ile öğrenciler problem ile ilgili neler bildiklerini ve neleri bilmeye ihtiyaçları olduğunu tespit ederler.

BASAMAKLARI

- Öğrenme konuları denilen konular tespit edilir.
- Öğrenciler bireysel ve grup olarak yapacaklarını planlarlar.
- Öğrenci grupları araştırmaları ve tartışmaları sonucunda probleme buldukları çözüm önerilerini oluştururlar.
- Çözüm önerileri raporlaştırılır ve sınıfta sunulur.

İŞBİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME

Nedir?

- Bu yöntem, gruplarda birbirine ortaklık ilişkisiyle bağı olan öğrencilerin hedeflerine ulaşmak için tüm kaynak ve çabalarını birleştirdikleri eğitsel bir düzenlemedir.
- Özellikle Eğitim Sosyal psikologlarının, küçük grup teknikleri ve grup içindeki öğrenci etkileşimlerini inceleyen araştırmaları işbirliğine dayalı öğretim tekniklerinin gelişmesine önemli katkıda bulunmuştur.

Nedir?

İşbirliğine dayalı öğrenme; öğrencilerin kişisel olarak kendi öğrenmelerini ve birbirlerinin öğrenmelerini arttırmaya yönelik olarak ortak bir hedef doğrultusunda birlikte çalışması amacıyla küçük grupların eğitici amaçla kullanılmasıdır.

Özellikleri

- En önemli özelliği öğrencilerin ortak bir amaç doğrultusunda küçük gruplar halinde birbirinin öğrenmesine yardım ederek çalışmalarıdır.
- **"iç bağımlılığı"** ya da **"amaç bağımlılığı"**
Grup üyeleri ya birbirine öğreterek ya da her biri işin bir kısmını yaparak yardımlaşırlar.

Özellikleri

- Oluşturulan gruplar 2-5 kişilik olup heterojendir, grup üyeleri; yetenek, kişilik özellikleri, cinsiyet, akademik başarı, sosyal beceriler gibi alanlarda birbirlerinden farklı yapıdadırlar.
- İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemi, her yaş grubunda, her sınıf düzeyinde, her ders ve konu alanının öğretiminde başarı ile uygulanabilecek bir öğrenme metodudur.

Özellikleri

- "ödül bağımlılığı"

Grup çalışmasının ödüllendirilmesi ile bireyler dolaylı olarak ödüllendirilmiş olurlar.

- Yapılan iş, her üyeye sorumluluk düşecek biçimde yapılandırılmaktadır.

İşbirlikli Öğrenme

Tek Bir Öğretim Yöntemi Değildir.

- Birlikte Öğrenme, Öğrenci Takımları, Grup Araştırması, Birleştirme ve Birlikte Soralım Birlikte Öğrenelim gibi birçok uygulama biçimi vardır.
- Bireysel değerlendirme, grup ürünü vb. ilkeleri uygulanmakta, yalnız bu ilkelerin uygulanma biçimleri çeşitlilik göstermektedir.

İşbirlikli Öğrenme Küme Çalışması Değildir.

- Küme çalışmalarında üyeler, konuları paylaştıktan sonra kendilerine düşen konu üzerinde genellikle ayrı ayrı çalışmaktadırlar. Bu da grup çalışmasını bireysel çalışmaya döndürmektedir.

Her Küçük Grup Çalışması İşbirlikli Öğrenme Değildir.

- Öğrencileri küçük gruplara ayırıp birlikte çalışmalarını söylemek işbirlikli öğrenmeyi gerçekleştirmeye yetmez.

Böyle bir uygulama verimli olamamaktadır:

- a. Bazı üyelerin grup çalışmasına hemen hemen hiç katılmadan başkalarının başarısına ortak olması (hazıra konma)

-
- b. Üyelerden bazılarının, başkalarının işlerini kendisine yaptırdığını hissetmesi ve bundan rahatsız olması (sömürülme)
  - c. Başarı düzeyi yüksek grup üyelerinin ön plana çıkarak fazla iş yapmaları, (zenginin daha da zenginleşmesi).
  - d. Başarı düzeyi yüksek olan grup üyelerinin, düşük olan grup üyelerinin açıklamalarına ve önerilerine değer vermemesi

İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin İlkeleri

- Pozitif Dayanışma
- Grup Amaçları
- Karma Gruplama
- Olumlu Bağımlılık
- Bireysel Sorumluluk
- Yüz Yüze Etkileşim
- Sosyal Beceriler
- Grubun Kendini Değerlendirmesi

İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yaklaşımında Öğretmenin Görevleri

- *Sınıf düzenini sağlamak*
- *İşbirliğine dayalı öğrenme grupları oluşturmak*
- *Grup öğrencilerinin rollerini belirlemek*
- *Çalışma planını hazırlamak ve öğrencileri bilgilendirmek*
- *Gruplara gerekli materyalleri temin etmek*
- *Çalışmanın amaç ve kurallarının anlaşılması için faaliyetleri kontrol etmek*

İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Uygulanması

■ Öğretime Başlamadan Önce Yapılacak İşlemler;

1.Uygun içeriğin seçimi

2.Grupların oluşturulması

3.Materyallerin hazırlanması

İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Uygulanması

■ Öğretim Sırasında Yapılması Gerekenler

1.Hedeflerin Duyurulması

2.Bilgilerin Sözel ya da Yazılı Olarak Sunulması

3.Grup Çalışmasının Başlatılması

4.Takım Çalışmalarının Yönetilmesi ve Öğrencilere Yardım Edilmesi

İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Uygulanması

■ Öğretim Sonrası Yapılacak İşler

Öğretim sonunda öğrencilerin hedeflere ulaşma derecelerinin belirlenmesi için değerlendirme yapılır. İşbirliğine dayalı öğrenmede değerlendirme kullanılan tekniğe göre değişir.

İşbirliğine Dayalı Öğretim Yönteminin Yararları

- Öğrencilerin öğrenmeye güdülenmelerine ve dikkatlerini sürdürmelerine yardım eder.
- Öğrenci, başkalarının fikirlerine saygılı olmayı, dinlemeyi ve tartışmayı öğrenir.
- Öğrencinin, akranları ile iletişim kurma becerisini geliştirir.
- Öğrencilerin, problemleri ortaklaşa çözmek için değişik şekillerde öğrenilen zihinsel modelleri ortaklaşa kullanmalarını sağlar.
- Öğrencinin kendine güven ve öz yeterlik duygusunu geliştirir.

İşbirliğine dayalı öğrenmenin, başta **başarı** olmak üzere **hatırda tutma, transfer, üst düzey bilişsel stratejiler, derse katılma, öğrenme çevresi algıları, arkadaş ilişkileri, özürlü öğrencilerin normal grupta eğitimi, benlik saygısı, tutum, güdü, kaygı ve denetim odağı** gibi birçok bilişsel ve duyuşsal öğrenme ürünü ve süreci üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu söylenebilir.

İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Olumsuz Yönleri

- İşbirlikli öğretimin uygun olmadığı konular, gruplar, zaman ve amaçlar da olabilir.
- Bunun yanında bazı öğrenciler grup ile çalışmayı sevmeyebilir ve tek çalıştığında başarılı olabilir.
- İşbirlikli öğrenmede yetenekli ve başarılı öğrencilerin öğretmen olarak kullanıldığı düşünülmektedir.
- Yavaş öğrenen öğrencilerin gruptan dışlanması söz konusudur.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme Teknikleri

- Birlikte Öğrenme
- Akademik Çelişki
- Öğrenci Takımları
  - Öğrenci Takımları ve Başarı Bölümleri (ÖTTB)
  - Takım-Oyun-Turnuva (TOT)
  - Takım Destekli Bireyselleştirme
- İşbirliğine Dayalı Birleştirilmiş Okuma ve Kompozisyon
- İşbirliği-İşbirliği
- Birleştirme I (Jigsaw)
- Buluş
- Birleştirme II
- Birlikte Soralım, Birlikte Öğrenelim
- Yeniden Uyarlanmış Birleştirme
- Grup Araştırması
- Karşılıklı Sorgulama

Birlikte Öğrenme

- Öğretimsel hedeflerin belirlenmesi
- Öğrencilerin gruplara ayrılması
- Akademik işin açıklanması
- Olumlu amaç bağımlılığının oluşturulması
- Gruplar arasında işbirliğinin sağlanması
- Öğrenci öğrenmesini değerlendirme

ZİHİN HARİTASI TEKNIĞİ

SEMİNER ÇALIŞMASI

ZİHİN HARİTALARI NEDİR?

- Zihin Haritaları, beynin tüm potansiyelini açığa çıkarmak için evrensel anahtarlar sağlayan güçlü bir grafik tekniğidir.

- Beynin korteksindeki tüm alanları sözcükler, görüntüler, sayılar, mantık, ritim, renk- tek bir yöntemle güçlü bir biçimde devreye sokar. Bu sayede size, beyninizin sonsuz gücünü kullanma fırsatı sunar.
- Zihin haritaları, ileri düzeyde öğrenmenin ve net düşünmenin insan performansını artıracakları her alanda uygulanabilir.

ZİHİN HARİTALARI NE İŞE

YARAR ?

- Geniş bir alana bakmanızı sağlar.
- Rotanızı belirlemenizi / kararlar almanızı, nerelerden geçtiğinizi ve nerelere gideceğinizi görmenizi sağlar.
- Sizin için büyük miktarlarda veri toplar ve bunları tutar.
- Yeni ve yaratıcı yollar göstererek problem çözümüne katkıda bulunur
- Son derece etkin olmanızı sağlar.
- Bakması, okuması, üzerinde düşünmesi ve hatırlaması eğlencelidir.
- Gözünüzü / beyninizi uyararak dikkatini çeker.
- Resmin genelini ve detayları aynı anda görmenizi sağlar

ZİHİN HARİTALARI NERELERDE KULLANILIR?

- **Hedef Oluşturmak :Günlük işlerinizde, haftalık planlamalarınızı yaparken yada orta ve uzun vadeli hedeflerinizi planlarken zihin haritasından yararlanabilirsiniz.**

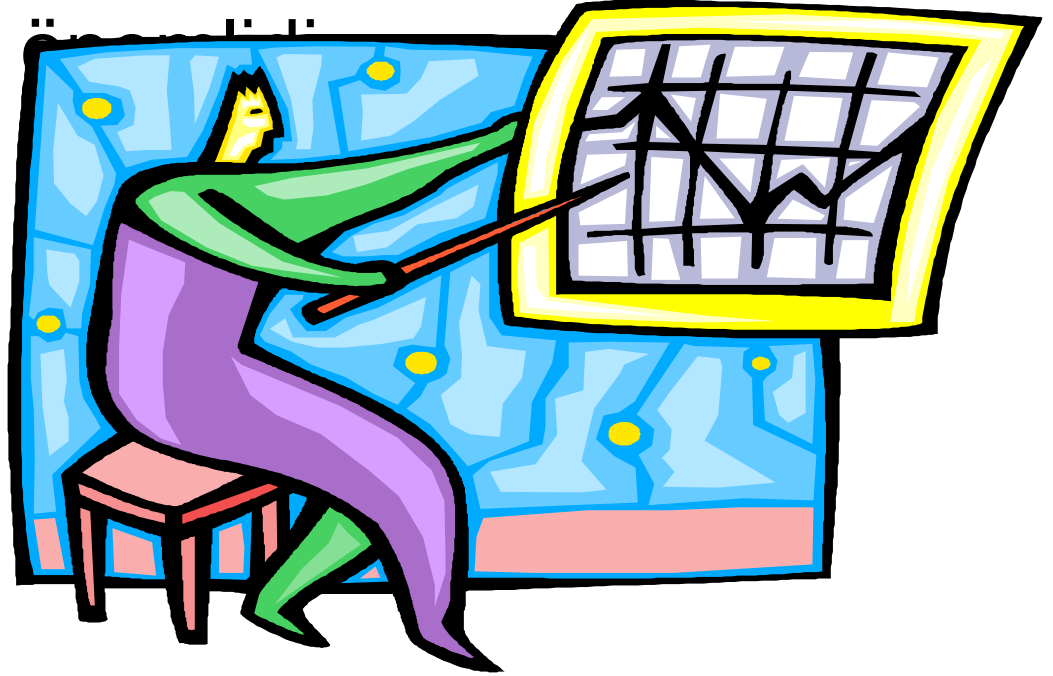

- **Toplantı Hazırlığı:** Toplantıya girmeden önce, üzerinde durmak istediğiniz konuları bu yöntemle belirleyebilir ve toplantıda kullanmak üzere tek bir sayfada gerçekleştirebilirsiniz.

- **Sunum Hazırlığı:** Sunum hazırlıkları sırasında, aktarılacak konuların belirlenmesi, birbirleri arasında ilişkilendirme yapılması ve akılda kalıcı anahtarların tespit edilmesi açısından önemlidir.

- **Raporlama:** Herhangi bir konuda rapor hazırlayacağınız zaman da, bu yöntemden yararlanmak etkili bir çözüm olacaktır. Sizden istenen rapor, açık ve detaylı olabilir. Ancak, zihin haritası yöntemi, bu açık raporu yazmadan önce konuyu toparlayarak, raporunuzun etkililiğini artırmanıza yardımcı

- **Birleştirme:** Birbirleriyle benzer birkaç kitap, raporun belleğinize tam olarak yerleşmesinde etkili olabilir ve benzerliklerin bir araya getirilmesi ile bütünlük sağlanabilir.
- Örneğin, Peynirimi Kim Kaptı? isimli kitap ile Değişim Kültürü isimli kitabın verdiği mesajlar birleştirilerek zihinsel bütünlük sağlanır.

- **Not Tutma** : Zihin haritası yönteminin en sık kullanıldığı alandır. Bu yöntem ile, sıradan insanların sayfalarca tuttukları notlara inat, size tek bir sayfa yetecektir

- **Beyin Fırtınaları** : Zihin haritası yöntemiyle birleştirildiğinde çok daha etkili olabilmektedir. Beyin fırtınası sonucunda ortaya çıkan fikirler, zihin haritası yöntemiyle kaydedildiğinde, birbirini destekleyen ve birbirleriyle bağlantılı olanlar kolaylıkla görülebilir. Böylelikle, geliştirme aşamasında yol gösterici olurlar.

PROJE TABANLI ÖĞRENME YÖNTEMİ

PROJE TABANLI ÖĞRENME NEDİR?

- Proje tabanlı öğrenme, günümüzde eğitim sistemlerinin alması gereken biçimi göstermek için özenle seçilmiş bir öğrenme modelidir.
- Öğrencinin aktif katılımını desteklediği, çeşitli araç ve gereçleri, kaynak kullanımını destekleyen, sosyal ve hayat becerilerini birlikte ele alan bir yöntemdir...

-
- Birden fazla dersin öğrenme hedeflerini kapsar.
  - Öğrenci gerçek problemlerin çözümüne yönelik ders senaryoları içerisinde ağırlıklı olarak, düşünme, problem çözme, yaratıcılık, bilgiye erişim, işleme, yeniden harmanlama, sorgulama, uzlaşma gibi aktiviteler yapar ve hem bireysel hem de ekip çalışması için zaman ayırır.
  - Projeye dayalı çalışma, çok ileri düzeydeki bilişsel becerileri ortaya çıkartır ve öğrencilerin kendilerini, kendi öğrenmelerinden sorumlu tutar.

**PROJE ÇALIŞMALARININ
YAPILANDIRILMASINA
İLİŞKİN FAKTÖRLER**

ÖĞRENCİLER

PROJELER

ÖĞRETMENLER

ÖĞRENCİLER

- Kendi kaynak materyallerini kendileri bulurlar,
- Ortaya bir sonuç ürün koyarlar
- Kendi başlarına ya da gruplar halinde çalışırlar.
- Genellikle kendi ilgi alanlarına denk düşen bir proje seçerler.

PROJE

-
-
-
-

ÖĞRETMENLER

- Kolaylaştırıcı rehber rolündedir.

PROJE TABANLI ÖĞRENMEDE İŞLEM BASAMAKLARI

- 1. Hedeflerin belirlenmesi.**
- 2. Yapılacak işin ya da ele alınacak konunun belirlenip, tanımlanması.**
- 3. Takımların oluşturulması.**
- 4. Sonuç raporunun özelliklerinin ve sunuş biçiminin belirlenmesi.**
- 5. Çalışma takviminin oluşturulması.**
- 6. Kontrol noktalarının belirlenmesi.**
- 7. Değerlendirme ölçütlerinin ve yeterlik düzeylerinin belirlenmesi.**
- 8. Bilgilerin toplanması.**
- 9. Bilgilerin örgütlenip, raporlaştırılması.**
- 10. Projenin sunulması**

Bu becerilerin öğrencilere yüklediği sorumluluklar hem sınıf içinde hem de elektronik ortamda katılımcı, araştırmacı, bilgiye ulaşan ve bilgiyi kullanan bireyler olmasını sağlamaktır....

DRAMA YÖNTEMİ

Eğitimde drama yani yaratıcı drama; mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte temel kuralları önceden belirlenmiş, bir grupta yaşanan, yetişkin bir lider (örneğin bir öğretmen) tarafından yönlendirilen ya da en azından başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinliklerin tümüdür.

Drama yöntemi bir grup çalışması olup hemen hemen bütün aşamaları öğrenciler tarafından yürütülür. Böylece öğrenci drama ile planlama, karar verme, etkili iletişim kurma ve sorumluluk alarak yerine getirme becerilerini edinir.

Yaratıcı Drama

- Yaratıcı dramada önceden yazılmış bir metin yoktur. Sahneye konmaz. Klasik anlamada seyircisi de yoktur. Katılımcı hem yazar, hem oyuncu hem de seyircidir.
- Yaratıcı dramada tiyatrodaki gibi dekor ve kostümlere gerek yoktur. Fakat istenirse bazı aksesuarlar kullanılabilir.

Drama Yönteminin İlkeleri

- Eğitimde drama etkinliğinde ödül ya da ceza yollarına başvurulmaz.
- Eğitimde drama çalışmaları asla bir oyuncu eğitimi olarak düşünülemez. Dolayısıyla bu çalışmalar, seyircilere oynanan bir temsil gibi hazırlanamaz.
- Drama çalışmalarında izleyici bulundurulmaz. Bu çalışmalarda oyuncular aynı zamanda izleyicidir.

-
- Bu alışmalar sınıfta, holde, bahçede, kütüphanede, yemekhanede uygulanabilir.
  - Eğitimde drama çalışmalarında öğrencinin ne söyleyeceği değil, neyi nasıl söylediği önem taşır. Öğrencilerin bütöün özgürlüğü de program amacı içinde bir özgürlüktür, ondan daha fazlası istenmez.

Yaratıcı Drama'nın Amaçları

- Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlama
- Eleştirel düşünme yeteneği kazandırma
- Sosyal gelişim ve birlikte çalışma yeteneği kazandırma
- Moral ve manevi değerlerin gelişmesi ve çocukların ahlâkî değerleri keşfetmelerine olanak sağlama

Yaratıcı Drama'nın Amaçları

- Kendine güven duyma, teşvik ve karar verme becerilerini kazandırma
- Dil ve iletişim becerilerini geliştirme
- Farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazanma
- Bireylerin hayal gücünü, hislerini ve düşüncelerini geliştirme

Yaratıcı Drama'nın Amaçları

- Eğitim sırasında yaratıcılığı ortaya çıkarmak için öğretimi yaratıcılık uygulamaları ile gerçekleştirmeyi esas alan yaratıcı drama yönteminden yararlanmak gerekmektedir.
- Yaratıcı drama çalışmasına katılan bir bireyden genel olarak; **kendini tanıma, iletişim becerilerini geliştirme, yaratıcılıkta bulunma, toplumsal gelişimi sağlama, birlikte çalışma, eleştirel düşünme** gibi yaratıcı dramanın amaçlarını gerçekleştirmesi beklenmektedir.

Yaratıcı Dramanın Amaçları

- Bazı öğrenciler sorumluluk almaktan kaçınırken bazıları da tam tersi bir durum sergiler. Yaratıcı dramanın amaçlarından biri de ekip çalışması yoluyla bütün bireylerin sorumluluk almasını sağlamaktır.
- Yaratıcı drama kişinin kendi bedenine, duygularına, düşüncelerine ve çevresinde olup bitenlere karşı bilinçli olmasını amaçlar.

Yaratıcı Drama'nın Özellikleri

- Yaratıcı drama etkinliklerine her yaştan birey katılabilir.
- Yaratıcı dramanın en önemli özelliklerinden biri bireyin zihinsel, sosyal ve psikomotor özelliklerinin hepsine birden hitap etmesidir.

Yaratıcı Drama'nın Özellikleri

- Yaratıcı drama çalışmalarında katılımcının gönüllü ve aktif katılımı söz konusudur. Yaratıcı drama çalışmaları küme halinde yürütülür.
- Eğitimde kullanılan yöntemler duyu organlarından bir veya birkaçını aktif kılmaktadır. Oysa yaratıcı drama çalışmalarında çoğu zaman beş duyu da aktiftir. Bu da yaratıcı dramanın bir başka özelliğidir.
- Dramada öğrencilerin aktif katılımıyla öğrenmenin kolay olmasının yanında, öğrenilenlerin kalıcılığı da sağlanmış olur.

Yaratıcı Drama'nın Öğeleri

- 1. Lider/Öğretmen**
- 2. Katılımcı**
- 3. Ortam**
- 4. Program**

1. Lider/Öğretmen

- Dramalara rehberlik eden kişidir.
- Lider, program yetişmeyecek kaygısı taşımamalıdır.
- Lider, mesleki formasyonu olan, çalıştığı kümenin her türlü gelişim özelliklerini bilen katılımcıların seviyesine inebilen veya çıkabilen nitelikte olmalıdır.
- Lider drama çalışmalarının her anında gözlem becerisini etkin kullanmalıdır.
- Öğretmen sınıfta psikolojik yönden serbest bir ortam yaratmalıdır.

---

2. Katılımcı

- Birey, küme dinamiğinin oluşturulmasında katkıda bulunmalıdır ve en önemlisi drama çalışmalarına niçin katıldığını bilmelidir.
- Drama etkinliğine katılanların, en başta küme içi bir çalışmaya hazır olmaları, kendilerini rahat ve güvenli hissetmeleri, kendilerinde yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazırlıklı olmaları gereklidir.
- Katılımcı, kendi performansını değerlendirir ve empati kurar.

---

3. Ortam

Yaratıcı drama çalışmalarını için çok geniş bir mekan gerekmez.

---

4. Program

Küme bireylerinin yaşları, gelişim özellikleri, ekonomik ve sosyal durumları göz önüne alınarak program hazırlanmalıdır.

Drama Yönteminde Planlama

1. Tema seçimi
2. Çevre düzenlemesi
3. Eylem seçimi
4. Püf noktası ne olacak?
5. Çocukların rol seçimi
6. Çevrenin belirlenmesi
7. Öğretmenin rol seçimi
8. Odak noktası seçimi

Eğimde Drama'nın Uygulanması

1. Isınma
2. Kaynaştırma
3. Uygulama
4. Tartışma
5. Rahatlama Alıştırmaları
6. Değerlendirme

Yaratıcı Drama İçin Bir rnek

- *Konu:* Archimedes'in Yaşam yküsü ve Bilime Katkıları
- *Süre:* 3 saat
- *Kazanımlar:*
  - Archimedes'in bilime katkılarını kavrar
  - Bilim tarihine merak duyar
  - Empati kurma becerisini geliştirir
  - Bedenini, el ve yüz hareketlerini etkili kullanır
  - Duygu ve düşüncelerini grupta paylaşır

■ ***I. Hazırlık:***

- *Müzik eşliğinde serbestçe yürüme*
- *Herhangi bir geometrik şekil ya da cismi düşünme*
- *Kağıt kalem kullanmadan bu geometrik şeklin resmini çizme*

-
- Katılımcılarla kulaktan kulağa oyunu oynama
  - Bir gruba “gemi pervanesi” sözcüğü diğer gruba da “planateryum” sözcüğü verme
  - Beden dilini kullanarak anlatma
  - En doğru ve hızlı bitiren grup birinci olur.
  - “integral” ve “pi sayısı” söz öbekleri ile bir tur daha oynama

■ **II. Canlandırma**

Grup Doğaçlamaları:

- *Katılımcılar kulaktan kulağa oyunundaki sözcükler (gemi pervanesi, planateryum, integral, pi) yardımıyla 4 gruba ayrılır.*
- *Her grubun doğaçlaması için aşığıdaki 4 durum verilir.*

■ 1. Durum

Dönemin ünlü İtalyan Kralı Gelon, bir altın taç yaptırır, ancak tacı yapan kişinin kendini aldattığını düşünen Gelon, tacın ağırlığını bulması için dönemin ünlü bilim adamını çağırır ve ona bir hafta süre verir. Bu bilim adamı yıkanırken bu problemi çözer (Hidrostatik).

■ 2. Durum

İtalya limanında kimsenin kaldıramadığı çok ağır bir gemi vardır. Kral ünlü bilim adamından bu gemiyi kaldırması için bir şey icat etmesini ister (Kaldıraç, basit makineler).

■ 3. Durum

İtalya işgal altındadır. Roma hükümdarı 8 aydır ülkeyi kuşatma altında tutmaktadır. Ünlü bilim adamından düşmanlara püskürtecek bir alet icat etmesi istenir, o da aynalar yardımıyla düşman gemilerini yakar ve mancırıklar yardımıyla da gemilere büyük taşlar atar (Mancırık ve mercek aynalar).

■ 4. Durum

Roma hükümdarı İtalya'yı ele geçirmiştir. Ardından kuşatmanın 8 ay sürmesine neden olan dahi bilim adamının canlı olarak yakalanmasını ister. Bir Roma askeri, bilim adamını çemberler çizerken görür ve onun kendisiyle gelmesini ister. Bilim adamı da "Çemberlerimi rahatsız etme" diye yanıt verince, asker kılıcını çeker ve bilim adamını öldürür (Geometrik şekiller).

-
- Katılımcılar bir koridor oluşturacak biçimde karşılıklı olarak sıralanır. Archimedes'in askerle karşılaşma anında yaşadığı ikilem ve çatışma ele alınır.
  - Katılımcılara boş kağıtlar verilir ve bugünkü bilim adamıyla ve onun bilime katkılarıyla ilgili neler düşündüklerini yazmaları istenir. Gruba beş dakikalık düşünme ve yazma süresi verilir.

-
- Grup çember şeklinde oturur. Herkes Archimedes ve onun bilime katkıları ile ilgili yazdıklarını paylaşır.
  - Katılımcılardan bir kişinin gönüllü olarak ortaya gelmesi ve bir makinenin beden dilini kullanarak bir parçasını oluşturması istenir. Kendini hazır hisseden kişinin, bu katılımcıyı tamamlayacak başka bir hareketle makineye katılması söylenir. Makine tüm katılımcılar, birer parça işlevine sahip olduğunda tamamlanır.

Drama'da Kullanılan Etkinlik Türleri

- -Drama Esaslı Öykü
- -Pantomim
- -Kukla
- -Rol Oynama ve Doğaçlamalar
- -Rol Oynama (Bağımsız Dramatizasyon)
- -Bağımlı Dramatizasyon
- -Dramatik Oyun

ROL OYNAMA

ROL OYNAMA

ROL OYNAMA

- Rol oynama yöntemi, öğrencilerin kendi duygu ve düşüncelerini başka bir kimliğe bürünerek ifade etmelerini sağlayan bir öğretim tekniğidir.
- Rol oynama yönteminde ders konusu ile ilgili bir fikir, durum, sorun ya da olay, bir grup öğrenci tarafından yine bir grup öğrenci önünde dramatize edilir.

Dikkat Edilecek Noktalar

- 1) Ayrıntılar iyi belirlenmeli ve etkinlikte görev alacak öğrencilerin seçimine özen gösterilmelidir.
- 2) Öğrencilere canlandıracakları roller hakkında bilgiler detaylı verilmeli ve onlara bu rolleri prova etmeleri için gerekli zaman tanınmalıdır.
- 3) Canlandırılacak durumun veya olayın seçiminde öğrencilerin de söz sahibi olmaları gerekir.
- 4) Sınıf ortamı rol oynamaya müsait olacak şekilde düzenlenmelidir.
- 5) Rol oynamanın sonunda, sınıfta oyuna ilişkin olarak mutlaka bir tartışma ortamının oluşturulması gerekir.

Rol Oynamanın Faydaları:

- 1) Öğrenciler, kendi duygu ve hislerini sözlü olarak açıklama imkânı bulur.
- 2) Öğrencilerin belli bir durumu, olayı veya kişiyi bizzat kendileri canlandırdıklarından yaratıcılıkları gelişir.
- 3) Öğrencilerin sosyal iletişim ve etkileşim becerilerinin gelişmesine yardım eder.
- 4) Sınıftaki öğrencilerin duygu dünyalarını tanımaya yardım eder.
- 5) Öğrencilere başkalarının aynı veya benzer bir durum hakkında neler hissettiklerini keşfetme fırsatı tanır.
- 6) Öğrencileri öğrenmeye motive edici ve öğrenirken eğlendirici bir özelliğe sahiptir.

Rol Oynamanın Sınırlılıkları:

- 1) Rol oynama yönteminin uygulanması uzun zaman alabilir.
- 2) Rol oynama yönteminde bazı durumlar için bazı karakterlerin canlandırılması zor olabilir.
- 3) Rol oynama sonunda, oyunda görev alan öğrenciler sınıftaki diğer öğrenciler tarafından rollerine ilişkin olarak alay konusu edilebilirler.

SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRENME

SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRENME

Ausebel tarafından geliştirilmiştir.

Ausebel'e göre;

- Tüm buluş yoluyla öğrenmeler anlamlı değildir
- Düşük düzeyde zihinsel gelişimi olan öğrenciler, bilgilerin onlara sunulması yoluyla daha iyi öğrenmektedirler.
- Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktör öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu ortaya çıkarılıp ona göre öğretim planlanmalıdır.
- Kısa sürede sözel bilgilerin ve bilgi düzeyindeki bilgilerin öğrenilmesinde etkilidir.

-
- Sunuş yoluyla öğrenmede;
  - Öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişim önemlidir. Başlangıç sunusunu öğretmen yapar arkasından öğrenciler fikirlerini açıklarlar.
  - Örnekler önemlidir. Sözel örneklerin yanında resim, şema ve diğer görsel örnekler olabilir.
  - Tümdengelim yaklaşımına dayandığı için önce genel kavramlar sonra bu kavramların kapsamındaki özel ve dar kavramlar sunulur
  - Öğretim adım adım ilerler ve ders ön organize edicilerle başlar.

-
- ❖ Sunuş yoluyla öğrenmede önemli olanlar;
    - ❑ Geri bildirim ve
    - ❑ verilecek farklı örnekler,
    - ❑ öğrenciler ile kurulacak etkileşim
  - ❖ Bu nedenle öğretmenin,
    - ❑ öğrenme ve öğretme sürecini planlaması,
    - ❑ önce genel kavram ve ilkeleri vererek daha sonra ayrıntılara girmesi gerekmektedir

BULUŞ YOLUYLA ÖĞRENME

BULUŞ YOLUYLA ÖĞRENME

Bruner tarafından geliştirilmiştir. Bruner'e göre;

- Çocukların içinde
  - keşfetme merakı ve
  - öğrenme isteği vardır.
- "Bilmek bir ürün değil süreçtir"
- Öğretim sürecinin merkezinde öğrenci vardır. Hangi verilerden sonuçlara varılacaksa, o veriler üzerinde gözlem yapılmalıdır.

Akademik psikologlar belirli bir filmin çocuklar üzerindeki etkisini tartışırlarken Bruner'i danışman olarak davet etmişlerdir. Tartışmayı bir süre izledikten sonra Bruner'in önerisi şu olmuştur: "Bunu, filmi seyrettikten sonra çocuklara soralım!" Bruner aynı yaklaşımı eğitim psikolojisinin problemleri karşısında da gstermektedir. Çocukların okullarda nasıl öğrendiklerini anlamak istiyor-sanız, o zaman kafes içindeki fare ve güvercinleri değil sınıftaki çocukları inceleyiniz.

Bruner'e göre eğitimin en son amacı "bir konunun yapısı hakkında genel bir anlayış geliştirmektir." Öğrenci bir konunun, dersin yapısını anladığı zaman, onu ilişkili bir bütün olarak görür. "Bir konunun yapısını kavramak, daha pek çok şeyin anlamlı bir biçimde o konuyla ilişkilenmesine olanak sağlar."

Tümevarım akıl yürütme yoluyla öğrenmeyi sağlayan bu yaklaşımda esas örneklerden kurallara ve genellemelere ulaşma süreci kullanılır. Sonuçta kural ya da bilgi yapısını keşfeden öğrencidir. Keşfetme yoluyla öğrenmeyi sağlamak kuşkusuz kolay değildir. Uygulama esnasında aşağıdaki ilkeler oldukça önem taşır:

- ✓ Öğretmen yetenekli ve esnek olmalı,
- ✓ Aynı zamanda da konuyu çok iyi bilmelidir.
- ✓ Öğretmen sabırlı olmalıdır. Çünkü keşfetme yoluyla öğrenme aceleye getirilemez. Böyle bir öğrenme genellikle umutsuzluğa yol açacak derecede yavaştır, fakat öğrencinin bir anlama düzeyine girişmesini amaç edinmek bekleme, sabır gösterme-ye değer
- ✓ Öğrencilerin sürekli desteklenmesi gerekir. Burada öğretmenin yardımı, desteği, rehberliği önem-lidir

- ✓ Öğretmenin vereceği destek, çocuğa ve öğrenciye güven verir.
- ✓ Öğrenciyi harekete geçirmede diğer önemli bir husus, araştırma ve keşfetme çabalarının yönünün belirlenmesidir. Öğrenci, amacı bilmeli ve çözüm yöntemlerinin amaca uygun olup olmadığını bilmelidir.
- ✓ Öğretmen öğrencilere seçenekler sunmalı, değişik yaklaşımlar geliştirmek için yaşantılar sağlamalıdır.

TEŞEKKÜRLER

Çalışma için Tekin ŞENTÜRKER teşekkürler